صفحه ۱ — یومیـــــه — اول اصلاح اقتصادی — شماره ۱

(۱۰) جمادی الثانی ۱۳۴۱ (۲۸) ژانویه ۱۹۲۳ — [illegible] برج دلو ۱۳۰۱

این روزنامه بدون تقاضای کتبی برای کسی ارسال نمیشود

وجه اشتـــــراك :

	سالیانه	ششماهه
داخله	۱۰۰ قران	۵۵ قران
خارجه	بعلاوه اجرت پست	

قیمت تك شماره تا یك ماه ۴ شاهی است

مرد آزاد

صاحب امتیاز و مدیر مسئول : داور نماینده دارالشورای ملی

قیمت اعـــــلانات : سطری ۳ قران ... ۲ ... ۱

محل اداره : طهران خیابان علاءالدوله

فکر ما

[illegible] سال جامعه ایران در تلاش و تقلا است تمدن ما هنوز همان [illegible] جداك و روزگار مان [illegible] تر از زندگانی مردم عهد استبداد !

[illegible] کارخانه — نه راه آهن — نه شرکت هاسی تجارتی بزرگ — [illegible] ون — نه تاسیسات خیریه نه معارف آبرومند نه علماء صاحب [illegible] مشرب هیچ بیرون نداده است که بتواند بایاد آن افتخار بکند .

[illegible] کم یاب — سرمایه کم یاب تر — تجارت ور شکسته — [illegible] محصولات مفلوك — از ارس تا عمان — از شرق تا بغرب — هرجا [illegible] فساد اخلاق برجمه مسلط و مستولی است .

[illegible] علت چیست [illegible] حکومت شوروسی تمدن ما را تغییر نداد [illegible] که رعیت و زارع ایران باز زیر همان سقفهای پست و [illegible] رنك بدنیا میاید — باز در همان فلاکت خود مانی بزرك میشود [illegible] واسی بینه با زبی دروسا ماز یك عمر جان می کند و بالاخره [illegible] یك دخمه [illegible] جان میدهد ؟

[illegible] هنوز بیکار و گرسنه و تریاکی و بی سواد مانده ؟ [illegible] برای چه هیچ ترقی نکرد ؟

[illegible] که قائدین و عمال مشروطیت ما یا کهنه فکر بودند یا کهنه نو [illegible] ها نمی فهمیدند تجدد چیست .

[illegible] کهنه ها میدانستند بهر تقدیر تجدد مخالف منافع آنها است [illegible] این جماعت اول تشخیص طریق اصلاح ممتنع بود .

برای دسته دویم صورت گرفتن اصلاح تولید ضرر میکرد .

جمعی چون تزیید استند ممکن نیست بدون تغییر اوضاع اقتصادی اصول حکومت را عملا تغییر داد — بوضع قواعد جدید سیاسی مشغول شدند [illegible] عده ئی — چون اجرای قواعد سیاسی جدید را مخالف مصالح خود دیدند بدسیسه کاری پرداختند .

حمله و دفاع شبانه روز همه را گرفت . تهمت و افترا حربه عادی شد همه بجان هم افتادند . خرابه ایران بصورت خود باقی ماند

با این حال — واضح است — از طبقه که تا کنون زمامدار بودند دیگر انتظار اصلاح نمیتوان داشت .

اگر لیاقت آباد کردن ایران و آدم کردن ایرانی در آنها بود در این چند سال لااقل اثاری از آن کفایت بروز میکرد

چون کاری نکرده اند باید کنارشان گذاشت و زمام امور را بدست [illegible] های جوان داد .

این طبقه افکارش در دوره مشروطیت نشو و نما کرده افتخارش به لقب و تشخص و سابقه در باری نیست

[illegible] سرمایه اش فضایل و معلوماتی است که بی آن تجدد ایران محال است

برای تشخیص معایب اجتماعی و تمهید مقدمات اصلاح موافق اصول و موازینی عمل میکند که دنیای غرب را سعادتمند و آباد کرده

معتقد است که تا حیوة مادی ایران تازه نشود ظلم و اجحاف وارتشا و سایر عادات زشت ماهمه بحال سابق خود باقی خواهند ماند

یقین دارد که منافعش در عظمت و استقلال و امنیت ایران است

خلاصه مدعی است که راه ترقی را میداند

[illegible] شاهد بر صحت این ادعا طرز کار همان [illegible]

که شخص اولش از طبقه جوان بود و نشان داد که معنی دولت فعال چیست

مرد آزاد طرفدار حکومت جوان است و میخواهد بهمه بفهماند که بادست زمامداران گذشته جان تازه با یران نمیشود داد

کارانو = مرد نو

کابینه بعد

کابینه آقای قوام السلطنه — پس از یك مقاومت طولانی شدید بالاخره مستعفی شد . افکار و اقدامات همه امروز متوجه به کابینه بعد است .

رئیس الوزرائی که خواهد آمد از چند هفته پیش تقریبا و امروز تحقیقا معلوم است کیست .

آقای مستوفی الممالك

چهل و هفت نفر افراد هیئت مؤتلفه وعده از منفردین مجلس تمایل ایشان دارند — و اگرچه تا این ساعت هنوز اکثریت مجلس تمایل خود را باقای مستوفی رسما ابراز نکرده ولی مسلما بزودی این ترتیب عمل خواهد آمد [illegible]

ما بآقای مستوفی الممالك نظر بد نداریم [illegible]

شاید این بیان بعضی را متعجب کند خود را طرفدار حکومت جوان معرفی کردن و با آقای مستوفی موافقت داشتن چه گونه بهم میسازد ؟

اگر قدری تعمق بشود مسئله واضح است :

مسلما اگر اختیار با ما بود آقای مستوفی را انتخاب نمیکردیم ولی زمام کار بدست اکثریت مجلس است و با آقایان وکلای حاضر حکومت جوان ممکن نیست

حکومت های پارلمانی در خارج ایران حکومت احزاب است

[illegible] بود در مملکت خراب ما حکومت دستجات مجلس .

هریك از دستجات مجلس ما شرکتی است کوچك و محدود .

[illegible] روح مواد شرکت نامه هر دسته تامین منافع شرکاء است .

منافع شرکای هیچیك از دستجات مساعد [illegible] دولت جوان نیست .

آقایان نمایندگان استعداد قبول حکومت [illegible] پاك ندارند [illegible]

در اکثریت قریب باتفاق وکلای امروز [illegible] وق سیاست های اساسی ایست .

توجه اکثریت معطوف بهمان طبقه است همه می شناسیم .

رئیس الوزرائی که بسابقه مجلس بجسبه [illegible] ز همان متشخصین کهنه ئی باشد که سال [illegible]

تلفروشی

مرد آزاد

چهار راه حسن آباد — روبروی تلفون خانه — دکان غلامحسین خان سیگار فروش میدان دروازه قزوین — دواخانه سعادت بازار — چهار سوق کوچك — دکان [illegible] الحیان

شال و کلاه کرده اند — دولت استبداد را نتوانسته اند نگاه بدارند و دولت مشروطه را باین فلاکت انداخته اند !

با این وضعیات چه میشود کرد ؟

یا باید — مادام که از سابقه وزرای معمول کابینه تشکیل میشود در صف مخالف حکومت ایستاد و به تنقید دلخوش بود

یا ببعضی از افراد سلسله موافقت کرد و با افرادی از آنکه اما داشر رسان کتاب [illegible] یا رجال تصورا میرود که میتوان معترضان را محدود کرد ساخت .

چون شاق اخیر ما بجای نزدیك شدن بمقصود بهترین کاندید [illegible] آقای مستوفی الممالك [illegible] میکنیم [illegible]

غلط میرویم یا بصواب =

آتیه بما خواهد گفت

چنانکه گفتیم هنوز مجلس تمایل خود را رسما ابراز نکرده با آنکه نظر اکثریت هیئت مؤتلفه معلوم است ولی البته صلاح بود بدون مراجعه به سایر دستجات هیئت مؤتلفه ابراز عقیده بکند .

نمایندگان دوره چهارم بیشتر اوقات خود را صرف کشمکش و مبارزه کرده اند — مخصوصا در دوماه اخیر هیچکاری از مجلس امن گذشت وهر دسته در فکر تضعیف دسته مقابل بود .

برای خاتمه دادن باین اوضاع باید سعی کرد بلکه توافق نظری ولو نسبی در مجلس ایجاد شود .

باید ایجاد همین توافق است که هیئت مؤتلفه با سایر دستجات داخل در مذاکره شده و تا منتها درجه جدیت خواهد کرد .

چه خوب می شد اگر نمایندگان متحده و منفرد و بی طرف هم این نیت را می پسندیدند و قدمی بطرف اتفاق بر می داشتند .

دوره چهارم قریب به اتمام است و آقایان وکلا باید بدانند که در خارج از محوطه [illegible]

پارستان هم مردمی هستند و وضعیات این دوره را خوب نمی دانند .

اگر در این مرحله اخر عمر مجلس باید کاری کرد تا گذشته جبران شود شرط اول صرف نظر از آن فکر های کوچك و رقابت های عامیانه و لجاج های بی ربطی است که فضای مجلس را کثیف و مسموم کرده

خوب یا بد کابینه آقای قوام السلطنه دیگر زمامدار نیست هر قدر این مسئله به نظر عده از آقان نماینده گان بد باشد امری است گذشته — باید در فکر آینده بود خشونت و خودخواهی را مختصری تخفیف داد و رویه اخلال را چندی ترك گفت

ع . د .

اطلاعات

کمیسیون مجلس کبیر انقره برای [illegible] حقوق [illegible] پیشنهاد کرده است که دولت بانك بزرگی با دو ملیون لیره عثمانی سرمایه تشکیل دهد .

این بانك برای استخراج معادن و [illegible] از [illegible] ها بر سایرین حق تقدم خواهد داشت .

بعلاوه حق انحصار [illegible] را هم در مملکت عثمانی دارا خواهد بود

بر حسب حسابی که اخیرا در جراید اروپا انتشار یافته سرمایه قبل از جنگ اتباع بلژیك در روسیه (سرمایه های بلژیکی در معادن — کارخانجات [illegible]) بالغ بر دو ملیارد و سیصد و پنجاه و یك ملیون فرانك طلا است .

این سرمایه هنگفت را بلشویك ها ضبط کرده اند

میزان طلای بانك دولتی فرانسه که در پنجم اکتبر سنه ماضیه ۳ ملیارد و ۵۸۴ ملیون فرانك طلا بود بالغ بر ۳ ملیارد و ۶۳۴ ملیون شده است و در مقابل میزان طلائی که فرانسه در خارجه داشته از یك ملیارد و ۹۴۸ ملیون به یك ملیارد و ۸۹۷ ملیون تنزل کرده و بنا بر این کلیه طلائی که برای وثیقه اسکناس فرانسه موجود است ۵ ملیارد و ۵۳۲ ملیون فرانك می شود .

(مجله سادرات فرانسه)

می دانید که مملکت آلمان ۵۸۰۰۰ کیلومتر راه آهن دارد و فرانسه ۵۳۰۰۰ و انگلستان ۴۲۳۰۰ و ایطالیا ۱۸۰۰۰ و ایران — راه آهن جلفا و تبریز را که کنار بگذاریم — یك فرسخ ؟

***

وین دو نماینده

عصر امروز یکی از وکلای مؤتلفه به رفیق خود گفت :

« این حلاوات پشت سرهم چیست که از صبح تابحال ما را سرگردان کرده ؟ »

رفیقش جواب داد :

« برای نزدیکی با سایر دستجات است صحبت میکنند . شما خودتان هم که طرفدار رجوع بسایر دستجات بودید »

« بلی من نزدیکی بسایر دستجات را مایلم و طرفدار رجوع امانه آن رجوعی که سه ماه و ده روز مدت داشته باشد ! »

**

اطاق تنفس

قسمتی از وکلا پراکنده و متفکر قسمت دیگر جوقه جوقه مشغول مذاکره راجع به کابینه بعد

یک عده جیاطمه نشسته قلیان میکشند همه افراد مؤتلفه در فکر جلب رفقای تازه — لجوی و پخت و پز درمی‌کوشه در کار ۱۰۰ یک مرتبه آقای قوام‌السلطنه وارد می‌شوند ... ؟ یکی از میرز ترین وکلا از ملاقات ایشان یکه خورده مبهوت می ماند : تصور می کند رئیس الوزرا

به مجلس آمده و آماده دفاع است

اما بزودی حافظه کار خود رامی‌کند — همه یادشان می‌آید که آقای قوام السلطنه بسمت وکالت آمده‌اند

**

سیاحی میگوید در خیابان یکی از شهرهای بزرک امریک گردش میکردم دیدم دختر قشنک وزیبائی بطرف من آمده بفاصله چند قدمی احتراما ایستاده بالبخند بمن سلام داده گفت آقا من هیچ فرمایش ندارید جواب سلام داده خواستم سبب این لطف و مهربانی را بپرسم گفت ؛

آقا ببخشید احتمال دادم شما میخواهید تفنگ شکاری بخرید خواستم بگویم که در فلان کوچه وفلان نمره که مغازه اسلحه فروشی است تفنگهای شکاری خیلی خوب با قیمت مناسب فروخته میشود ممکن است تشریف آورده امتحانی هم بفرمائید • بلا فاصله خدا حافظی نموده رد شد پس از آنکه فهمیدم مقصودش اعلان بوده است

شرکت شاهنشاهی اعلانات این قسم اعلان نخواهد کرد ولی در هر حال برای هر کسی که بخواهد اعلان کند رجوع بان ضروری است

داده شود .

برای اجرای مقررات فوق کمسیون لطارتی تشکیل شد که حق حق داشت از آلمان تقاضای وضع قوانینی کند که برای پرداخت غرامات به انظار کمسیون منبد می آید .

قسط اول را که بیست ملیارد مارک طلا بود آلمان نتوانست بپردازد همچنین موادی را که بایستی تسلیم کند و قسمت اعظم آن ذغال سنگ بود تحویل نداد

در کنفرانس « اسپا » میزان ذغال کاسته شد تا آلمان نیز بتواند کارخانجات خود را براه اندازد

مسئله ذغال برای فرانسه اهمیت حیاتی داشت :

معادن فرانسه در جنگ خراب شده و فرانسه مجبور بود از آلمان یا انگلستان ذغال وارد کند . انگلستان هم بر قیمت ذغال در خارجه افزود و این اضافه را بمعادن تسلیم میکرد تا قیمت ذغال در داخله مملکت کمتر از ماخذی باشد که برای اربابان معادن تمام میشود در این صورت واضح بود که آلمان هم ذغال خود را ارزان تر از ذغال انگلستان میفروخت .

بدیهی است گرانی ذغال باعث گرانی مال التجاره و مسابقه تجارتی با خارجه ممتنع می شود .

***

پس از ابتداء قرار داد راجع بغرامات اجرا شد و آلمان مبلغ و ذغالی را که بایستی میداد نپرداخت

حال این مسئله که آیا قدر امکان آلمان سعی نمود غرامات را بپردازد یا نه مسئله ایست که در موضوع آن عقاید مختلف است و با اطلاعات ناقصی که در ایران بدست می آید نمی توان باطمینان عقیده اظهار کرد در هر حال کنفرانس پاریس برای حل قضیه تشکیل شد راه حل بایستی طوری بوده باشد که آلمان را ورشکست نکرده و بالنتیجه اوضاع اقتصادی در همه اروپا را درهم تر ننماید

انگلستان باین نظر پیشنهاداتی کرد ولی فرانسه و ایطالیا و بلژیک متقاعد نشدند زیرا اگر آلمان غرامات را تادیه ننماید ممالک ثلاثه قادر به ترمیم خسارات خود نخواهند

...

با قرائنی که در دست است جواب ... است

...ات پارلمانی

در اطاق‌های مجلس

مجلس از صبح دیروز مشغول زمینه ... برای تعیین رئیس الوزراء بود

هیئت مؤتلفه بدلائلی که در مقاله ... بکابینه اشاره بان کردیم سعی داشت ... المقدور — توافق بین خود و سایر ...ات ایجاد نماید

در این زمینه با آقایان مدرس و ...ی و شاهزاده نصرت الدوله مذاکراتی ... ولی نتیجه بدست نیامد

... نتیجه قبل از ظهر جلسه خصوصی ...ل شد واقای رئیس از طرف اعلیحضرت ... استعفای اقای قوام السلطنه را اطلاع ... و تمایل اقایان را نسبت به رئیس دولت استعلام کردند

از طرف هیئت مؤتلفه اظهار شد که ... ما ایجاد موافقت بین دستجات است ... بنا بر این نظر داریم با سایر اقایان ... دل افکاری در این موضوع بعمل اید

جلسه خصوصی باین ترتیب ختم شد مذاکرات با اقایان مدرس و ... شاهزاده نصرة الدوله دوباره شروع شد

سیاست خارجی

بهم خوردن کنفرانس پاریس

پیشرفت قشون فرانسه و بلژیک در خاک آلمان

کنفرانس پاریس که برای ترتیب پرداخت غرامات تشکیل شده بود بر هم خورد اصل مسئله غرامات چیست ؟

پس از جنگ متفقین آلمان را مسئول خسارات و مخارج جنگ میدانستند ولی آن بالغ بر یکهزار ملیارد فرانک میشد و این مبلغ از ثروت ملی آلمان زیاد تر بود

متفقین در ضمیمه اول از بند هشتم معاهدهٔ ورسایل قرار دادند که آلمان مجبور است خساراتی را که مستقیما از جنگ به متفقین وارد گردیده بعلاوه وظایفی که برای وراث سربازان مقتول و مستمری سربازان از کار افتاده برقرار گشته تادیه نماید

بدین ترتیب میزان غرامات ۳۵۲ ملیارد مارک طلا معین شد که در چهل و دو سال پرداخته شود

اگر تنزیل چهل و دو ساله ۳۵۲ ملیارد از آن کسر شود میزان نقدی غرامات ۱۴۸ ملیارد می شود و سهم فرانسه ۵۲ در صد یا ۷۷ ملیارد خواهد بود

برای تضمین این غرامات متفقین قرار دادند که کلیه دارائی آلمان در گروی آن ها باشد همچنین کلیه مصالح و موادی که برای ترمیم نواحی و ولایات ویران شده لازم است آلمان بدهد و حساب بکند و اواین عواید دولت آلمان تخصیص به تادیه غرامات

پاورقی مرد آزاد نمره ۱

ارسن لوپن

تالیف موریس لبلان — ترجمه نصرالله — فلسفی

سرتنگ بلور

۱ توقیف .

دو عدد زورق به سد خارج باغ بسته شده روی آب زیر و بالا میرفتند و با وجود مه غلیظی که سطح دریاچه را فرا گرفته بود . پنجره های روشن اطراف دیده میشد و دومقابل هم کازینوی انکن نور افشانی مینمود و از میان ابرها چند ستاره چشمک میزدند و یک نسیم آهسته سطح آب را پر چین میساخت .

آرسن لوپن از آلاچیق که در آنجا سیگار می کشید خارج شده از بالای سد صدا زد :

« گرنیار ؟ بال لو ؟ اینجا هستید ! »

فورا از هر زورقی یکنفر بر خاسته ویکی از آن‌ها

گفت: بلی ارباب

لوپن گفت : « حاضر باشید که (ژیلبر) و (وکه رای) با اتوموبیل رسیدند . »

آنوقت از باغ گذشته ، عمارت نیمه سازی را دور زده و از دری وارد خیابان (سنتور) گردیده واتفاقا اشتباه هم نکرده بود . چونکه بزودی روشنائی فوق العاده نمودار شده و اتومبیل مقابل او توقف کرده دو نفر بزمین جستند .

این دو نفر — (ژیلبر و (وکه رای) — بودند ژیلبر بیست یا بیست و دو سال بیشتر نداشت و سیمایش جاذب و محبت انگیز بود — (وکه رای) از او کوچک تر بنظر می آمد و رنگ پریده داشت .

(لوپن پرسید : خوب ، آیا آقای وکیل را ملاقات کردید ؟ . . .)

ژیلبر جواب داد : بلی ، ارباب اورا در ساعت هفت وچهل دقیقه ، وقتیکه میخواست سوار ترن پاریس بشود دیدیم .

گفت : بنا بر این ما برای انجام کار خود

آزاد هستیم

جواب داد : بیکلی آزاد خانه‌ییلاق ... ماری ...

چرا ما این تقاضا روزنامه نمی‌نویسیم

برای اینکه اشخاص مجبور نباشد

برای اینکه دوستان دچار رودر بایستی نشوند

برای اینکه حیثیت روز نامه محفوظ بماند بامطاران هیچکس روزنامه خود را نخواهیم فرستاد مگر قبلا تقاضای ارسال آن باداره مارسیده باشد

مرد آزاد

اعلان

برای ترویج مال التجاره برای این که خداین بزحمت گردش وتجسس وبالاخره مغبونیت و معیوب بودن اجناس دچار نشوند اعلان مناسب ترین طریقه است

**

در ممالک متمدنه مسئله اعلان بقدری کسب اهمیت کرده که مؤسسات بزرک برای این کار تشکیل داده اند

در ایران اخیرا برای اجرای نظریات فوق مؤسسه بنام « شرکت شاهنشاهی اعلانات » تاسیس شده و هر گونه اعلاناتی که در هر یک از جراید بخواهند درج شود می پذیرد

یگانه تفاوت مخصوص این عمل این است که اعلان با بهترین طرز بارزانترین قیمت درج میشود

آدرس : اداره مرد آزاد خیابان علاءالدوله

نمیتواند حاضر کند و اگر به این امر درخاک خود اقدام نماید مانند دعوت متفقین باشغال مملکت خود است .

از این جهت دولت آلمان یک معاهده نظامی بادولت روسیه منعقد داشته ومقصودش این است که یک قشون بزرگ روسی را در قروات غربی بتواند حاضر نماید .

برای حصول این مقصود مراتب ذیل از جمله واجبات است :—

۱ — آلمان باید خود را بواسطه انفض علنی معاهده ورسایل درخطر اندازد .

۲ — قشونی که در قروات غربی آلمان حاضر میکند باید دارای آخرین و بهترین کفایت ولیاقت باشند

۳ — ترتیباتی باید داده شود که هیچ نوع عملیات خصم در دریا نتواند اثرات وی درجنگ داشته باشد

۴ — یک سرحدات متحدی برای آلمان وروسیه وجود داشته باشد .

در باب مسئله اولی — عدهٔ قشون آلمان بر حسب مقررات معاهده ورسایل محدود به صد هزار نفر شده وقوای بحری آن بقدری محدود و مختصر شده که آن را قادر به جنگ با یک قوه بزرگ دریائی نمیدارد • این قشون مختصر آلمان صاحب‌منصب برای قشون روس فرستاده و ترتیب آن ها را عهده‌دار خواهد

مطبوعات خارجه

معاهده سری بین المان وروسیه

جنگ انتقام — یک پروگرام ساله

ذیلا با یک یاد داشت که از اشخاص که روابط خیلی نزد یکی بمحافل مطلع ایران و مبوتیسخ دارند بدست ... ایم طبع می نمائیم • از مفاد این ... چنین معلوم می شود که المان ها ... تهیه یک جنگ انتقامی بوده و قصد ... که یک قوه نظامی بزرگی را بدست ... و برای این مقصود یک معاهده سری ... با دولت سویت روسیه منعقد نموده ... این یاد داشت مدت این معاهده و ... مسائل مهم دیگری را شرح میدهد

پس از وصول این یاد داشت تفحصات بسیاری برای صحت و اعت... مسئله در المان — لندن و پاریس ... و این تفحصات کاملا مفاد این یاد... را تایید نموده واضافه بر آن حقایق ... را نیز واضح نمی دارد .

عقیده المان ها این است که ... و امریکا و ایطالیا در هر جنگ اتیه

پاورقی ها

ترجمه یکی از شاهکار های (موریس لبلان) است :

در این کتاب حکایات عجیب (آرسن لوپن) طرار شرح داده شده وحاوی نکات و اسراری است که خواننده را مبهوت می کند — خصوصا مبارزه باماموربن تامینات یکی از مهمترین قسمت های این داستان است و در حقیقت میتوان گفت که این شخص یک نفر عیار زبر دست و ماهر عصر امروزی اروپا است : بخوانید و تعجب کنید

(مرد آزاد)

اخبار داخله

سملان ۵ دلو — دیروز امیر ... از طرف شهر وارد سملان شده امروزصبح بطرف مرکز حرکت کردند .

تویسرکان ۵ دلو — امروزعصر حکومت بتلگرافخانه آمده متحصنین را متقاعد ومطمئن نموده آنها را از تلگرافخانه خارج نموده به آنها قول پنج روزه داد که احقاق حق آنها را از طرف دولت بعمل آورده

مین گذار وسایر وسایل دفاعیه که هنوز در آن سواحل باقی است حفاظت خواهند شد

روسیه و آلمان روابط مستقیم بوسیله خط آهن داشته باشند و قشون و آذوقه را از

شاید ده سال وقت لازم داشته باشد تا این که بهترین و قوی ترین افکار آلمان قادر به اصلاحات روسیه شده و آلمان را به مقامی رساند که بتواند اولتیماتومی به فرانسه دهد و قشون روسیه را در سرحدات غربی خود بیاورد .

جنگ تجارتی [illegible]

از نقطه نظر تجارت این اتحاد روس و آلمان باعث این خواهد بود که آلمان دو باره همسری و رقابت تجارتی خود را با رقیب خود انگلیس شروع نماید . اگر چه آلمان تمام مستعمرات خود را از دست داده [illegible] وقتی را که برای اداره کردن آن مستعمرات صرف میشود حالا برای توسعه تجارت خود در روسیه اختصاص خواهد داد [illegible] ارزان روسیه و مقادیر نامحدود مواد خام آن مملکت آلمان میتواند اجناس خود را ارزان تر از اجناس انگلیسی و امریکائی در بازار های دنیا بفروشد .

حزب نظامی آلمان این مسئله را لازم میدانند که قبل از حدوث این جنگ باید قشون انگلیسی و فرانسه نواحی رود رن را تخلیه کرده باشند

(دیلی میل ۱۵ اکبر دسامبر ۱۹۲۲)

جشن سال پنجاهم تاسیس دارالمعلمین پاریس

در پایان جنگ ۱۸۷۰ تمام اهالی فرانسه براین اتفاق داشتند که معلمین آلمان باعث غلبه وی بر فرانسه شدند و بدین جهت تقاضا نمودند که معارف و مخصوصا تعلیمات ابتدائی توسعه حاصل کند . این درخواست مورد اجابت واقع شد و انجمن بلدیه پاریس در ۲۴ اکتبر ۱۸۷۲ مخارج تاسیس دو باب دارالمعلمین ابتدائی را تصویب نمود بنا بر این پنجاه سال است موسسات مذکوره بعرصه وجود آمده‌اند . باین مناسبت هیئت فارغ التحصیل‌های آن دو مدرسه یک مجلس جشن در خود موسسه ها در تحت ریاست رئیس دار الفنون و مجلس دیگر در عمارت دار الفنون پاریس در تحت ریاست رئیس جمهوری منعقد کردند و علاوه بر چلند نفر از وزراء وعده از وکلاء و سناتور ها کارکنان عالی مقام مدارس نیز حضور داشتند و نطق هائی ایراد شد که من جمله نطق رئیس جمهوری بود

موسیو میلراند در ضمن بیانات خود اظهار داشت :

« من بنام خود و بنام ملت حق شناس فرانسه به معلمین و معلمات مدارس سلام نموده از زحمات ومشقاتی که در تعلیم ابنای وطن متحمل می شوند و برای مملکت مردان و مادران وظیفه شناس تربیه میکنند تشکر می کنم »

اشتباه نباید کرد — که دو مدرسه مذکوره در فوق دو دارالمعلمین ابتدائی شهر پاریس هستند وگرنه (امروز فرانسه دارای ۸۹ باب دار المعلمین و ۸۶ باب دار المعلمات ابتدائی است — مترجم) روزنامه فیگارو

نفت

نفت دائما در افق شرق نزدیک در [illegible] جولان است و واضح است که اگر امید [illegible] ممالک مختلفه [illegible] جائی برسد رقابت فوق العاده در اوضاع اقتصادی این ممالک نموده وشرق نزدیک را در عداد بازارهای بزرگ دنیا قرار می دهد . در رومانی یک کمپانی بزرگ امریکائی پیش نهادی بدولت برای تحصیل امتیاز اراضی نفت خیز نموده و قرار داد هائی هم بعضی از سرمایه‌داران انگلیس برای شرکت در عملیات کمپانی های نفت رومانی نموده اند . مخبر ما شرح ذیل را راجع به امتیاز نفت (تیرانا) در مملکت آلبانی می نویسد : —

رقابت برای نفت خیلی سخت شده و در هفته اخیر نماینده کمپانی نفت انگلیس و ایران هم برای تحصیل امتیاز وارد شده است . نمایندگان کمپانی های استاندارد رو سینکلر هم چندی است که وارد شده اند .

اضافه بر این ها نمایندگان دو کمپانی ایتالیائی و کمپانی (شریدن) انگلیس و سندیکای نفت پاریس هم که یک شرکت فرانسوی است حضور دارند وفعلا وزارت فوائد عامه مشغول مطالعه پیشنهادات این کمپانی ها است و باید منتظر وقتی بود که این مسئله در مجلس مطرح شود

گرنتی ترست کمپانی امریکا (که یک بانک بزرگ امریکا است) پیشنهادی تقدیم دولت رومانی برای امتیاز اراضی نفت خیز دولتی نموده است . شرایط امتیاز این است امتیاز گیرنده تعهد می کند که تمام نفت مصرف داخلی رومانی را به قیمتی که برای کمپانی تمام میشود بفروشد و اضافه بر این از بابت سهمی دولت هم اجناس مختلفه و لوازم راه آهن بپردازد

(شرق نزدیک ۷ دسامبر ۱۹۲۲)

اخبار خارجه

روپار مورخه ۲۷ ژانویه ۱۹۲۳

(منع خروج ذغال)

برلن — ابلاغیه رسمی منتشره چنین حاکی است که پوانکاره در جواب اعتراض دولت آلمان راجع بتوسعه نواحی اشغالیه اظهار داشته است که در صورتی که مقدار تولیدی ذغال از میزان فعلی هم کمتر شود فرانسه مجبور خواهد شد که نگذارد ذغال باراضی غیر متصرفی حمل شود

ابلاغیه مذکور اضافه می نماید که به مونمش شارژ دافر آلمان مقیم پاریس دستور داده شده است بدولت فرانسه جواب داده که آلمان نمی تواند تهیه ذغال برای غرامات بنماید و چنانچه دولتین فرانسه و بلژیک بخواهند بعد از آنکه مقداری از احتیاجات خودشان زیاد تر آمد باراضی غیر متصرفی بفرستند این خود یک نقض جدید معاهدهٔ صلح می باشد

(تعطیل بانکها در آلمان)

نظر باینکه شعبات بانک آلمان در راین هنوز در حالت توقیف می باشد کلیه بانک های خصوصی تعطیل کرده و تهدید کرده‌اند تازمانیکه رفع توقیف از بانک آلمان بشود ابدا شروع بکار نخواهند نمود بدین طریق باب معامله بکلی مسدود شده است

(طرح قضیهٔ موصل)

یکی از آژانس لوزان‌لرد کرزن بعصمت پاشا [illegible] است که روز سه شنبه قضیه موصل در مقابل کمسیون مطرح خواهد [illegible] نمایندگان روسیه مراسله بعنوان رئیس کنفرانس لوزان نگاشته و اشعار داشته‌اند که بایستی طرح معاهده صلح مخصوصا قسمت راجعه به بغاز ها بانها ابلاغ شود

عصمت پاشا در جواب کرزن اشعار داشته است حاضر است روز سه شنبه قضیه موصل مطرح شود

مسافرت شیخ سنوسی

شیخ سنوسی دربیستم ژانویه از انقره بسمت دیار بکر عزیمت نموده و از آنجا بعنوان مبلغ ملی گردشی در بین النهرین خواهد نمود

عملیات یونانیها

اوامبیک حاکم کشوری اسلامبول راجع بعملیات قوای یونان بمامورین عالی متفقین شکایت کرده است ومیگوید این عملیات مخالف با قرار داد مودانیه میباشد

محاکمه عسکری در آلمان

این فوتیرتیس (وسایر روسای کار خانجات نواحی اشغال شده که اخیرا دستگیر شده بودند درمحاکمات عسکریه محاکمه خواهند شد دیگر از کسانیکه دستگیر شده است رئیس شعبه راه آهن دولتی در اس) میباشد حاکم وزبادن نیز منفصل شده و تبعید گردیده است شورای کار گران معادن ذغال ناحیه روهر اعلامیه اشاعت داده ودر طی آن تقاضا نموده اند که هرچه زود تر روسای معادن مستخلص گردند والا اعتصاب نموده یا بوسایل دیگری از کارخود خواهند کاست

در کنفرانس لوزن

لوزان — مسافرت متخصصین متفقین بپاریس برای حل مسئله قروض عثمانی فوق العاده موفقیت بخش بوده و متفقین کاملا موافقت حاصل کرده اند متخصصین تمام وقت خودرا مصروف طرح شرایط مالی معاهدهٔ صلح نموده اند فردا مذاکرات راجع به مقدار متفقین ومبادله اهالی کشوری و اسرای جنگی تمام خواهد شد از قرار معلوم در اراضی یونان ومقدونیه و طراس ۱۸۲ هزار نفر ترک بیشتر نیست که باید در مقابل یک ملیون و سیصد هزار نفر یونانی مبادله شوند بهمین مناسبت یونانی ها می خواهند نقشهٔ را که برای مبادله اجباری تهیه شده است قبول ننمایند

اعتصاب عمومی در آلمان

جریده پتی ژورنال) چنین اشعار میدارد که جلسه اتحادیه اصناف در اس) در شب گذشته تصمیم گرفته شد که کلیه کارگران راه آهن وفلز سازی وادارات پست وتلگراف اعتصاب نمایند

بموجب تلگراف دیگری که بپاریس واصل شده است در ناحیه روهر) اعتصابات عمومی شروع شده است

برای جلوگیری اعتصاب

پوانکاره دیروز مدتی با فوش در باب اقداماتی که باید درمقابل اعتصابات آلمان بعمل آورد مذاکره بعمل آوردند از قرار معلوم دیروز کارگران داخل معادن شده بودند ولی کار نمی کردند

قتل رئیس روز نامه

پاریس — دیروز بعد از ظهر یک نفر زن آنارشیست فرانسوی مدیر جریده آکسیون فرانسز را بقتل رسانیده امروز قریب صد نفر جوانان سلطنت طلب یکی از ادارات جراید سوسیالیست حمله ور شده و درب وپنجره های آن را شکستند

موصل در مجمع ملل

دیروز درمقابل جلسه عمومی کنفرانس لوزان کرزن پیش نهاد نمود که قضیه موصل باید به مجمع ملل مراجعه شود و دولت انگلستان حاضر است نظریه مجمع را بپذیرد

نرخ مبادلات

لندن ۲۴ ژانویه :

یک لیرهٔ انگلیسی	۷۲٫۲۵	پاریس
	۹۷٫۴۵	ایطالیا
	۹۹۲۵۰	برلن
	۴٫۶۵	نیویورک

***

بیسیم مسکو

مورخه ۲۶ ژانویه ۱۹۲۳

[در جمهوری های ساوتی]

خارکف ۲۰ — بازار مکاره در حضور نمایندگان موسسات تجارتی خارجه و ادارات اقتصادی با شکوه تمام افتتاح یافت .

خارکف ۱۹ — در جلسه شورای [illegible] رفیق فرو منزه اظهار داشت : « ما در قبال قضایائی واقع شده ایم که برای دنیا دارای اهمیت می باشد در بسیاری از ممالک اروپا تجهیزات قشونی رسما اعلام گردیده است ما نمی توانیم بقضایای آلمان بی علاقه باشیم موقع عملیات جمهوری ساوتی مستقیما موقعی خواهد رسید که کارگران آلمان زمام سیاست را بدست گرفته و آلمان هم به اتحاد جمهوری های سوسیالیستی ساوتی ملحق گردد .

مسکو ۲۰ — جمع فرماندهان قسمت مامورین مخصوص تلگرافی برفیق تروتسکی مخابره نموده و اظهار داشته اند که این قسمت مانند تمام قشون سرخ حاضر است که باولین دعوت تروتسکی برای مبارزه با دشمنان انقلاب قیام کنند

باروط خشک و تفنگ ها صیقل شده اند .

مسکو ۲۰ — در تلگرافی که از طرف کنفرانس حزبی دیویزیون تیرانداز چهاردهم مسکو برفیق تروتسکی مخابره شده است اشعار می دارد : هنوز بخاطر داریم که ماموریت قشون خاتمه نیافته است موقعی خواهد رسید که اسلحه ما مجدداً بکار انقلاب خدمت خواهد کرد زنده باد انقلاب بین المللی کمونیستی

امواج نمایشات و میتینگ های پروتست آمیز بر ضد سیاست امپریالیستی فرانسه در روسیه جریان دارد

در نواحی اشغال شده

برلن ۲۶ — بواسطه اقدامات جبر و فشار قشون اشغالی در ناحیه روهر اعتصاب عمومی کارگران راه آهن نمومیکند

برلن ۲۱ — در دوسلدورف اعتصاب عمومی کارگران راه آهن که از حمل ذغال برای فرانسه امتناع کردند شروع گردیده

برلن ۲۱ — کشتیرانی در رن موقوف گردید زیرا فرانسه ها ذغالی راکه در سفاین رن بود توقیف کردند

اقدامات دولت آلمان

برلن ۲۰ — حکومت عمومی آلمان وهمچنین حکومت های پروس واولدنبورگ به اعضاء و مستخدمین آلمانی قدغن کرده‌اند که باوامر اولیای اشغال کنندگان اطاعت نکنند .

برلن ۲۰ — کارگران معادن ذغال دورتموند از کار کردن در زیر سر نیزه های فرانسه امتناع کردند .

وخامت اوضاع [illegible]

بانک فرانسه در آلمان وشعب آن در برلن وسایر بلاد بسته شدند روسای بانکها با تمام اعضا بطرف ناحیه اشغال شده حرکت کردند در آلمان این قضیه را بوقوع حتمی جنگ تعبیر میکنند

اعلان تجهیزات قشونی

هالوز ۲۱ — از برسلو اطلاع میدهند که در پراک و بخارست و انکرا تجهیزات قشونی شروع شده است .

تمرکز قوای یونان [illegible]

لندن ۲۱ — یونانیها در طول خط ماریتزا قشون خود را تمرکز میدهند [illegible]

***

بی سیم پاریس مورخه ۶ دلو

در کنفرانس لوزان

جریده تان مشعر است که روز چهار شنبه کنفرانس مهمی مابین لرد کرزن مسیو بمپارد و مسیو گارنی راجع بوضعیاتی که در خصوص مسئله موصل ایجاد گردیده بوقوع پیوسته است . لرد کرزن بطرز شفاهی یا کتبا بعنوان مجمع اتفاق ملل نوشته و ارسال داشته [illegible] بنمایندگان دول متفقین ابلاغ نمود . [illegible]

انگلستان مستر اسکیت ومشغول [illegible] کتابی است که در جواب یاد داشتهای قیصر آلمان

انگلستان — در یک مقاله مهمی جریده تان می نویسد که انگلستان در امر اشغال ناحیه روهر کرزن بر اینکه آلمان مخالفت نخواهد نمود بر همه چنین امریکادیهای میل بیا نیه کنفرانس اتحادیه های شانزده گانه آلمان بعنوان کارگران روهر ارسال شده اقتدار دادمایست [illegible] اعلامیه می گوید (حقیقت امر آن است که دولت جمهوری وعمال آن که صاحب ذغال محسوب می شود طبقه کارگر را با چنان موفقیتی که دولت امپرا طوری فریب داده اغفال نمود)

انگلستان — جریده ایونیگ استاندارد مشعر است که حوادث روهر به عامه اهالی انگلیس ثابت نمود چقدر سیاست آلمان در صورت عدم جلو گیری از آن تا چه اندازه شال دیگر پس از تحکیم مبانی صلح مضر می بود لهذا فرانسه مجبور نیست آلمان مجبور است فرانسه باید باکمال آزادی ماموریت خود را بنام متفقین ادامه دهد

پاریس — کمیسیون انتخابات مجلس راپورتی به وکلا تقدیم کرده دائر به تصویب قانونی که عده وکلا را تا ۵۰۰ نفر پیش بینی میکند

پاریس — نقشه فرانسه راجع به استمهال تا کنون به کمیسیون غرامات ارسال نشده

مطبعهٔ بوسفور